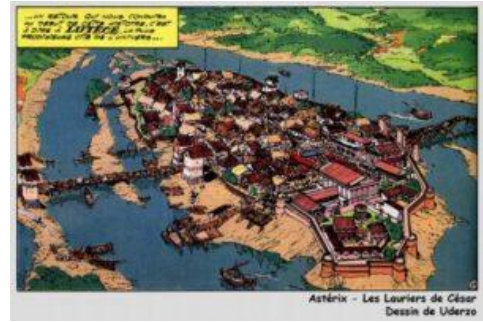

Unité 31: Paris

Van een dorpje naar een Romeinse stad

Driehonderd jaar voor onze tijdrekening vestigde een Keltische stam, de Parisii, zich op een eilandje in de Seine: hun hutten vormden de wieg van een stad die meer dan tweeduizend jaar later een van de grootste ter wereld zou zijn.

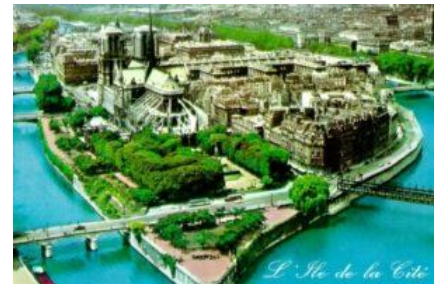

Bij het begin van onze tijdrekening, ten tijde van Julius Caesar, was Parijs (toen “Lutetia” genoemd) al een kleine stad geworden, een druk handelspunt met een Romeinse vesting vooraan op het eiland. Uderzo, de tekenaar van Astérix, heeft het als volgt voorgesteld:

De groei van Parijs in de loop der eeuwen vormt een boeiend verhaal. De sterke vestingmuren die de stad beschermden, moesten steeds verder van de stadskern worden herbouwd. In die steeds verder uitdijende kring werden oudere wijken en buurten afgebroken om plaats te maken voor

paleizen, kerken, monumenten, grote lanen en parken. Elke koning of keizer die ooit over Frankrijk heeft geheerst, heeft op die manier zijn stempel op Parijs gedrukt. De stad moest steeds mooier en grootser worden!

Het hartje van Parijs is nog steeds het eiland in het midden van de Seine, waar eens het dorpje van de Parisii stond. Dit is La Cité, met onder meer de Notre-Dame-kathedraal, het justitiepaleis (le Palais de Justice) en een schitterende gotische kapel, la Sainte-Chapelle.

Aan de zuidkant van la Cité, op de linkeroever van de Seine, strekt zich het gebied van het “intellectuele Parijs” uit. Hier bevindt zich onder meer de Sorbonne-universiteit, midden in het Quartier Latin, de buurt waar men studenten uit alle werelddelen aantreft.

Aan de noordkant van la Cité, op de rechteroever van de Seine, ligt het “koninklijke Parijs”. Hier vinden we het vroegere koninklijke paleis, le Louvre, een uitgebreid geheel van gebouwen, thans een wereldberoemd museum. Via de tuin van de Tuileries komen we aan de place de la Concorde, waar de grote laan van de Champs-Elysées begint.

De Champs-Elysées voert ons naar het westen tot aan de Place de l’Etoile, een stervormig verkeerspunt waar 12 grote lanen samenkomen. In het midden van de Place de l’Etoile staat l’Arc de Triomphe, een monumentale triomfboog, die men ten tijde van Napoleon is beginnen bouwen, en die het graf van de Onbekende Soldaat overspant.

Een stukje terug naar het zuiden, aan de overzijde van de Seine staat de Eiffeltoren (la Tour Eiffel), het symbool van de wereldtentoonstelling van 1889 die in Parijs werd gehouden.

In het noorden van Parijs, op de heuvel van Montmartre, kijkt de witte basiliek van de Sacré-Cœur uit over het “plezierige Parijs”: een concentratie van music-halls, cafés, cabarets, dancings, clubs...

Wil je meer weten over deze en andere belangrijke bezienswaardigheden? Via de links hieronder kom je op pagina's die daar meer uitleg over geven. De rode cijfers op het plannetje komen overeen met de cijfers van de plaatsnamen.

1. Place du Trocadero
2. La Défense
3. De Eiffeltoren
4. De kathedraal van Notre-Dame
5. Hôtel des Invalides
6. Sacré-coeur
7. Montmartre
8. Le jardin des Tuileries
9. De seine
10. De Arc de Triomphe
11. Avenue des Champs-Élysées

1. Place du Trocadero

Op de *place du Trocadéro* staat een ruitersstandbeeld van Maarschalk Foch. *Trocadero* was de naam van een fort dat de Fransen overmeesterd hebben in het begin van de 19de eeuw. Op deze plaats heeft men dan in 1867 een paleis in diezelfde stijl gebouwd. Dat werd 50 jaar later afgebroken. In 1937 bouwde men er het *Palais de Chaillot* voor de Wereldtentoonstelling.

Het bekendste deel van de *place du Trocadéro* is het benedenplein met de vele fonteinen. Niet minder dan 20 waterkanonnen en 12 waterzuilen zorgen voor een ongekend waterfestijn. Om zuinig om te springen met energie worden de kanonnen slechts een paar keer per uur in werking gesteld.

Je hebt een heel mooi zicht op de *place du Trocadéro* als je op de Eiffeltoren staat. Het plein ligt net aan de overkant van de Seine.

2. La Défense

La Défense is een zakenwijk in Parijs. Er staan heel wat moderne wolkenkrabbers met kantoren. Zo'n 140 000 Parijzenaars werken in dit deel van de stad. Het bekendste gebouw van *La Défense* is *la Grande Arche*. Het werd in 1989 geopend, na een bouwperiode van 4 jaar. Het heeft de vorm van een kubus, de hoogte, lengte en breedte zijn precies 110 meter. De *Arc de Triomphe* is maar half zo hoog. De kubus is van binnen open, waardoor als het ware een overdekt

plein is ontstaan van bijna 1 hectare. Het gebouw telt 35 verdiepingen en er werken in totaal zo'n 4 000 mensen. Vanaf dit plein heb je een prachtig uitzicht over de wijk. In het gebouw zijn kantoren gevestigd, en de bovenste verdiepingen zijn onder andere in gebruik als tentoonstellingsruimte, restaurant en shops. La Grande Arche is een ontwerp van de Deense architect Johan-Otto Von Spreckelsen. Door de enorme afmetingen van 110 meter hoog, breed en lang ontstonden enorme oppervlakten, waarbij in totaal 20 000 vierkante meter marmer is gebruikt. Verder is er ook nog zo'n 2,5 hectare glas in verwerkt. De ruimte onder de overkapping is zo groot dat de Notre-Dame er onder zou kunnen passen. Je kunt ook op het gebouw. Daar heb je een fantastisch zicht over de stad.

3. De Eiffeltoren

De Eiffeltoren werd gebouwd tussen 1 juli 1887 en eind mei 1889. De structuur bestaat uit 18038 metalen stukken. Die werden gemaakt in de Eiffelfabriek in Levallois. Om die stukken aan elkaar vast te zetten zijn 1443154 klinknagels gebruikt. De toren werd in stukken van 5 meter gemaakt. Die stukken werden met elkaar verbonden in Parijs. Daarvoor waren nog eens 1056846 klinknagels nodig. Dat is een totaal van 2500000 nagels!

Op de bouwwerf waren nooit meer dan 250 mensen tegelijkertijd bezig. Het gewicht van 7300 ton rust op vier enorme peilers, die voetstukken van cement hebben. De voorbereidende werken (het klaarmaken van de ondergrond en het maken van stukken van 5 meter lang) waren klaar op 30 juni 1887. De volgende dag begon men met het samenvoegen van de stukken. Voor de montage van de horizontale vlakken zijn 620 ijzeren platen gebruikt die met 55000 klinknagels zijn vastgezet. Op 26 maart 1888 was de eerste verdieping afgewerkt. Eiffel liet op die verdieping een kantine bouwen voor de werklui. Ze zetten 4 kranen op de eerste verdieping om zo gemakkelijker verder te kunnen werken. Op 12 juni 1888 was de tweede verdieping klaar. Maar daar was niet genoeg plaats om de kranen te kunnen zetten. Ze moesten voortaan met kleinere steigers werken. Men begon nu ook het deel dat al klaar was te schilderen. In februari 1889 was de derde verdieping klaar. De bouwvakkers werkten hard, in weer en wind. Hoe hoger de toren was, hoe meer ze verdienden. Ook in de wintermaanden stegen de lonen.

De liften vormen een bijzonder onderdeel van de Eiffeltoren. Toen de toren gebouwd werd, waren de eerste liften al even spectaculair als de toren zelf. Nog nooit had men zulke ruime liften gebouwd, die ook nog schuin naar boven gingen tot de tweede verdieping. De lift tussen de tweede en de derde verdieping was anders, omdat die steil naar boven moet. In de loop der jaren zijn de liften vervangen en gemoderniseerd.

4. De kathedraal van Notre-Dame

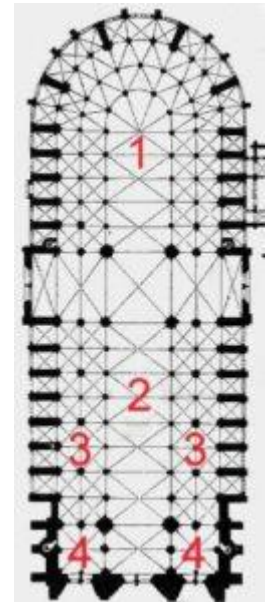

Op de plaats waar de *Notre-Dame de Paris* staat, stond vroeger eerst een Romeinse tempel en later een basiliek. In 1163 begon men met de bouw van de kathedraal. Allereerst werd het koor (1) opgetrokken. Later maakte men ook het schip (2) en de zijschepen (3). De voorgevel werd rond 1200 voltooid. De bouw van de torens (4) werd in 1245 gestopt. Zoals je op de foto's ziet, zijn ze niet afgewerkt. Daarna begon men met de verdere afwerking van de kerk. In 1345 was de kathedraal eindelijk klaar. In 1804 werd Napoleon er door paus Pius VII gekroond. De Notre-Dame staat ook bekend om haar schitterende glasramen. In de kerk bevinden zich ook enkele

schitterende kunstwerken. Zo zijn er veel schilderijen en beelden uit de 17de eeuw.

De Notre-Dame is 130 meter lang, 48 meter breed en 35 meter hoog. De twee onafgewerkte torens hebben een hoogte van 69 meter. Je kunt op deze torens staan; je hebt er een schitterend uitzicht op de stad. De Notre-Dame is aan de buitenkant schitterend versierd.

Wil je ook eens naar boven klimmen? Dan moet je in goede conditie zijn! Je kunt aan de noordkant omhoog langs 255 treden. Aan de andere kant, de zuidkant, moet je 147 treden overwinnen. Maar het is zeker de moeite waard. Het uitzicht over Parijs is adembenemend!

5. Hôtel des Invalides

Het was Lodewijk de Veertiende die in 1670 opdracht gaf om het *Hôtel des Invalides* te laten maken. Het moest een soort hotel worden voor gewonde soldaten. Toen konden er 7 000 verzorgd worden. Nu verblijven er nog altijd een honderdtal gewonden en gepensioneerden van het Franse leger. Het grootste gedeelte van het gebouw is nu ingericht als museum.

Opvallend aan dit gebouw is de grote gouden koepel (*Dôme des Invalides*). Die weegt 260 ton en is bedekt met bladgoud. Daarachter ligt een kerk. De militairen woonden er vroeger de dienst bij. De kerk is versierd met vlaggen die de Fransen vroeger hadden veroverd op de vijand. De kerk is een soort mausoleum (grafmonument). Er liggen belangrijke generaals van het Franse leger begraven. In 1840 werd het lichaam van Napoleon van het eiland Sainte-Hélène overgebracht

naar Parijs. In 1861 kreeg Napoleon een praalgraaf in de *Dôme*, net onder de koepel. Dat graf is ondertussen door duizenden toeristen bezocht.

6. Sacré-coeur

De *Sacré-Coeur* (dat is Frans voor Heilig hart) is een basiliek die gebouwd is op de heuvel *Montmartre*. De eerste steen werd in 1875 gelegd. Eerst werd de bouw van de kerk betaald door giften van de bevolking. Later besloot het parlement dat de staat de rest van de werken zou betalen. Binnen in de kerk vind je een van de grootste mozaïeken ter wereld. De klokkentoren weegt 19 ton en is een van de zwaarste van de wereld.

Een van de opvallendste aspecten van de *Sacré-Coeur* is de stralende witheid van de stenen, ondanks het vuil en het roet van de stad. De steensoort, uit het Franse departement *Seine-et-Marne*, produceert bij regen een wit kalklaagje; daarom zijn alleen de beschutte delen donkerder geworden. Het lijkt wel of de kerk elk jaar een grondige poetsbeurt krijgt, maar dat is dus niet waar. De basiliek ligt op een heuvel. Om op die heuvel te geraken heb je twee mogelijkheden: je kunt naar boven lopen langs de enorme trappen of je kunt de kabelbaan nemen. Op die trappen zitten meestal honderden toeristen te genieten van het mooie uitzicht op de stad.

7. Montmartre

is de naam van de heuvel waarop de wijk Montmartre ligt. Het bekendste gebouw van Montmartre is de *Sacré-Coeur*. Het bekendste plein van de wijk is de *place du Tertre*. Dat plein zit altijd vol met kunstenaars. Je kunt er een portret of een karikatuur van jezelf laten schilderen of tekenen. Je vindt er ook tal van restaurantjes en cafeetjes, maar pas op: het is er niet goedkoop! Er is ook een heel bekende begraafplaats waar een aantal belangrijke mensen begraven liggen.

8. Le jardin des Tuileries

Dit is een prachtig park in het centrum van Parijs: tussen het *Louvre* en de *place de la Concorde*. Catharina de Medici liet het park in 1553 aanleggen in Italiaanse stijl. Er zijn heel veel prachtige fonteinen. Veel Parijzenaars komen hier heerlijk ontspannen: wandelen, lopen, minivoetbal of petanque spelen ... Het is een echte ontmoetingsplaats.

9. De Seine

Parijs ligt aan de oevers van de Seine. Deze rivier is in totaal 776 kilometer lang. Ze loopt alleen door Frankrijk. Ze mondt uit in de Atlantische Oceaan in de stad Le Havre. In Parijs zijn er een dertigtal immense bruggen over de Seine gebouwd. De bekendste zijn de *Pont-Neuf* en de *Pont Alexandre III*. Sommige

bruggen zien er 'gewoon' uit, andere zijn heel mooi afgewerkt met gouden beelden. Kijk maar even naar de foto's. Op de Seine varen toeristenboten, les *bâteaux-mouches*. Als je meevaart, ontdek je Parijs op een andere manier. Door de luidsprekers krijg je heel veel talen uitleg over de verschillende gebouwen die je tegenkomt. Er zijn in Parijs ook twee eilandjes: *île de la cité* en *île Saint-Louis*. Zij vormen het oudste deel van Parijs.

10. De Arc de Triomphe

In 1806 gaf Napoleon Bonaparte de opdracht om deze triomfboog te laten bouwen. De *Arc de Triomphe* moest symbool staan voor elke overwinning die Napoleon met het Franse leger behaalde. Elke naam van de plaatsen waar hij een veldslag won staat gegraveerd in de Arc. Zo kon iedereen duidelijk zien hoe goed hij wel was. Onder de boog ligt het graf van de onbekende soldaat met een eeuwige vlam. Die soldaat staat symbool voor alle gesneuvelde Franse soldaten. Als iemand daar een bloemenkrans neerlegt,

herdenkt hij dus niet alleen die soldaat, maar tegelijk alle soldaten die ooit voor Frankrijk gesneuveld zijn. De triomfboog staat op een van de drukste verkeerspleinen van Parijs: de *place Charles de Gaulle* waar twaalf straten samenkomen, waaronder de *Champs-Élysées*.

11. Avenue des Champs-Élysées

De *avenue des Champs-Élysées* in Parijs is een van de bekendste winkelstraten ter wereld. Ze is 71 meter breed en 2 kilometer lang. Ze loopt van de *Arc de Triomphe* tot aan de *place de la Concorde*.

Het is er altijd druk. Van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat kun je er over de koppen lopen. Er zijn veel bioscopen, cafeetjes, restaurants en (heel dure) kledingzaken.

De aankomst van de laatste etappe van de Ronde van Frankrijk is hier. Op de Franse Nationale Feestdag (14 juli) vindt hier het Nationale Defilé plaats. In 1860 werd er door de handelaars van de *Champs-Élysées* een speciaal comité opgericht. Vanaf dan kon alleen het comité beslissen welke winkels er mochten komen. Daardoor is het een heel dure straat geworden. De verdiepingen boven de winkels zijn niet aan gezinnen verhuurd, maar aan bedrijven. Het zijn dus geen appartementen, maar kantoren.

